

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstein & Vogler în Viena, Praga, Budapesta etc. etc.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.

Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbra de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 28 Martie.

Sînt lucruri, cari la prima vedere ni se par că sînt de o înălțime politică, față cu care noi cei din provincie, n'avem decât să ne exprimăm admirațiunea noastră. Privite mai de aproape aceleși lucruri, găsim în cele din urmă că deși își au originea în cercuri înalte diplomatice, influențează până jos în cercurile provinciale sau cel puțin sînt într-o strînsă legătură cu lucrurile care ne ating mai de aproape.

Diaristica capitalelor ne spune despre un toast al contelui Károlyi, ambasadorul austro-ung. din London. Toastul acesta, precum și alte toasturi sau adresări, înțelegem pe al contelui Schweinitz, ambasadorului german din Petersburg, și discursul generalului Stollberg, nu ar fi ceva deosebit. Ele, deși pronunțate în cercuri înalte diplomatice, sînt așa zicînd, numai nise orațiuni sau discursuri ocazionale, orațiuni sau discursuri, de cari se rostesc de atâtea ori în atâtea variațiuni dară lumea le da multă însemnătate.

Fiindcă am făcut cu altă ocaziune amintire de discursurile ocazionale ale contelui Schweinitz, și Stollberg, de astădată vom avea în vedere mai mult toastul contelui Károlyi, ambasadorului austro-ung. din London. De cealaltă ne vom atinge numai în cât vom găsi o legătură între acela și aceste.

Contele Károlyi, după cum s'a mai zis și de altă dată, cu ocaziunea unui banchet s'a exprimat, că există o „alianță nesubscrisă” între Anglia și Austro-Ungaria.

Impregiurările de față dau enunțațiunii reprezentantului austro-unguresc de lângă cabinetul din London (care care importanță. Cu toate, că până acum a fost folosită mai cu samă de presa oficioasă și ignorată de cealaltă presă, ea ar avea aerul de-a vesti lumii o constelațiune nouă a puterilor

lor mari europene în fața deslegării ulterioare a cestiunei orientale, cel puțin ea ar vesti lumii, că alianța triplă a celor trei împărați nu mai există.

Enunțațiunea contelui Károlyi, care a bună samă nu s'a făcut fără scirea cabinetului de esterne din Viena, combinată cu enunțațiunea contelui Schwinitz ambasadorul german în Petersburg, lasă publicul în necertitudine asupra urmărilor eventuale ale constelațiunei celei nouă. Raportul Austro-Ungariei de până aci cătră Germania și Rusia apare după cuvintele contelui Károlyi în stadiul disoluțiunei, însă noul raport al puterilor nu ni'l arată oraculosul oracol care a vorbit nu de mult cu ocaziunea unei petreceri la o masă ospitală.

Este foarte probabil, că constelațiunea cea nouă încă nu există, este însă probabil și aceea, că ea nu este cunoscută nici contelui Andrassy nici contelui Károlyi și acest din urmă a folosit ocaziunea pentru de a face un act de curtenire și totodată politică națională maghiară.

Dar și în cazul când enunțațiunea contelui Károlyi ar fi numai o curtenire emisă fără scop de a signalisa prin ea o constelațiune nouă nu perde din însemnătate. Ea este, cum am zis, acea politică dublă purtată în anii din urmă, de cabinetul de esterne, care are două laturi, dintre cari cabinetul la ocaziuni însemnate face paradă cu latură, care scie că este mai plăcută Maghiarilor.

Este vorba de ocupațiunea Rumeliei. Ocupațiunea trebuie pusă într-o combinațiune, care să nu samene că are raporturi cu politica rusască. Aceasta ar fi însă o curată slăbiciune.

Dacă cabinetul de esterne trebuie să se folosască de o slăbiciune ca aceasta, cine ne garantează, că și latură cealaltă a politice esterne care, se ascunde Maghiarilor, nu 'și va avea slăbiciunile sale?

Cabinetul din Berlin, și de sigur și cel din Petersburg, nu 'și-a îndrep-

tat privirile numai de astăzi sau de ieri asupra orientului. Sînt urme învedereate, că diplomația prusiană, astăzi identică cu cea germană, s'a manifestat cu douăzeci și doi de ani înainte pentru transformarea orientului cum o vedem astăzi în curgeră, însă încă nedeterminată. Asemănînd ideile cabinetului prusian de atunci cu cursul lucrurilor de astăzi cum vedem că se desvoltă în peninsula balcanică, am pute dice, că politica esternă a contelui Andrassy este mijloc spre ajungerea scopului însă a scopului fiesat de alții și nu de bărbății, cari s'au urmat unii pe alții în cabinetul de esterne din Viena.

Nu ne îndoim, că și în cabinetul austro-ungar se vor fi gândit bărbății de stat de viitorul orientului, poate cu mult mai înainte decât cei din cabinetele din Berlin și Petersburg. Din experiența trecutului până în zilele noastre însă vedem, că gîndirea a fost mai mult înstrăinătoare decât atrăgătoare. Și alianța triplă n'a îmbunătățit întru nimica politica austro-ungară din orient.

Este dar indiferent, dacă există sau nu există alianța triplă, sau o alianță nesubscrisă între Anglia și Austro-Ungaria. Aceasta din urmă se pare a fi hotărîtă de cătră aliații sei la o predestinațiune, neaternată de voința Ungariei. Cu alte cuvinte politica esternă a Austro-Ungariei ar fi în orient executătoarea politice germane și rusesci, a cărei foloase pentru Austro-Ungaria sînt mai puțin decât efemere.

Maghiarii, cari fac mult sgomot cu influința lor în destinele Europei, ar trebui să cugete în fața impregiurărilor actuale mai modest despre sine și să nu amenințe chiar și pe România, cum făcea d. e. „Pesti Naplo” în zilele trecute, cu detragerea buneivoințe din partele, când și ei sînt în pericol, cu atât mai puțin să se poarte cu concetățenii lor de alte naționalități ca cu nesce popoare cu-

cerite. Maghiarii ar trebui să deschidă odată ochii și în loc de a se juca cu frase sunătoare și cu legi cari le înstrăinează adevărații lor aliați, să se cugete până nu va fi prea târziu cum ar pute monarhia întreagă trage folos real din situațiunea cum este astăzi dată. Alianța nesubscrisă cu Anglia, chiar dacă ar exista, nu ofere monarhiei noastre nici o garanție. Anglia este cunoscută de o speculanta egoistică în cel mai mare grad. Anglia va fi pentru monarhia noastră și pentru Ungaria ceea ce a fost pentru Turcia în anii de ispită.

Posițiunea monarhiei austro-ungare ca putere mare de o parte, și cu naționalități, cari își au ramuri în vecinătatea ei nemijlocită de altă parte, îi înlesnesce emanciparea de sub influința politică germană și rusască. Aternă numai dela bărbății de stat ai monarhiei să se scie folosii de pozițiunea aceasta. Măiestrie mare nu se cere de loc spre sfârșitul acesta, ci numai puțină bunăvoință.

Românii, Serbii și celelalte naționalități nemaghiare din Ungaria și Transilvania tractate pe picior egal cu Maghiarii, eată farmecul prin care partea aceasta din monarhie ar face imposibilă și umbra de o temere de gravitațiune în afară. Din contră lucrul s'ar întoarce. Toate popoarele din giurul monarhiei, cari își tem libertatea sau naționalitatea față cu absolutismul rusesc, ar gravita spre monarhia noastră. Românii, Rutenii Cechii Slavonii din Cislaiania tratați pe picior egal cu Nemții, eată farmecul, prin care și partea aceasta ar fi asigurată contra ochirilor spre Germania și vice-versa.

O Austro-Ungarie întemeiată pe mulțămirea faptică a tuturor naționalităților de o potrivă n'ar avea lipsă nici de complimentele lui Károlyi și n'ar avea a se teme nici de exclamările unui Schweinitz, care accentuase cu desconsiderarea monarhiei noastre, că intimitatea este numai între cele

FOIȚA.

Aventurile

doctorului Van-der-Bader.

Din franțozesce de Evariste Carrance.
(17. urmare.)

XIII.

Căutarea după Michelet. (urmare.)

— Iată-ne ajunși, strigă de odată cest din urmă, plecînd ochii și evitînd a răspunde lui Ellermann.

— Șod lucru, murmură vechiul elev al universității de Leyden, acest călăuz îmi inspiră o frică necuprinsă.

Cei trei bărbăți se aflară atunci în capătul unei galerii lungi și întunecoase, în fundul căreia era o scară umedă și lunecoasă.

Van-der-Bader, urmînd călăuzului începî se o urce cu rezoluție

Ellermann se opri la capătul scării.

— Domnule doctor, strigă el în sfârșit cu un accent de rugare, coboară-te, te rog, se ne întorcem la aer și la lumina zilei.

— Ce fel zise călăuzul, D-voastră nu voiți se vedeți portretul?...

— Înainte! înainte! zise profesorul cu vioiciune; voi merge chiar până la sfârșitul lumii dacă va fi de lipsă!

— Dumneđen să ne aibă în sfînta sa pază, cugetă Ellermann suindu-se și el pe această scară întunecoasă și murdară.

Scărțăitura unei chei, ce descuia în lăcat întrerupse aceste reflecțiuni

— Poftiți de intrați domnilor, zise călăuzul, dându-se la o parte, pentru a lăsa să între cei doi amici.

— Aici iți poți rupe gâtul de o sută de ori, murmură studentul intrînd după Van-der-Bader în o odaie destul de largă, slab iluminată prin o singură fereastră, ce fără îndoială da pre o curte.

— Uf! făcî invetatul, este cam sus la D-voastră.

— Poftiți de ședeți, zise călăuzul, prezentîndu-le două scaune schioape cari dimpreună cu o masă și un pat de scânduri formau întreg mobilierul locuinței. Odihniți ve puținel, până

mă voi urca în odaia răposatei mele mame, pentru a căuta portretul, ce voiți al vedea.

— Eu iți urmez zise invetatul.

— Nu te osteni, eu voi reveni în două minute, răspuse călăuzul, făcînd doi pași înderăt și închidînd repede ușa după sine.

— Sîntem perduți, domnule doctor, zise Ellermann.

— Perduți! Ce vrei să zici?

— Că dacă presimțirile mele nu mă înșală, noi am cădît în cursa unui mișel dibaciu.

— Cum, domnule Ellermann, D-ta tractezi astfel pe acela, care stă atât de aproape de cel mai mare invetat al lumii.

— Acest om este un mișel, care nu cunoasce pe domnul Michelet.

— Și ce te face să crezi astfel de lucru?

— Toate, scumpul meu invetator: fața sa întunecată, vestmintele sale zdrențuite, locuința lui murdară... și bagă bine samă, eu m'aș prinde că el s'a dus ca se înscințeze pe oare-care din camerazii sei și că noi sîntem în-cuieți aici.

Rostind aceste cuvinte, studentu se apropiase de ușa, încercînd înzadar a o deschide.

— Ce 'ți-am spus adause el; sîntem frumos și bine prizonierii acestui om, crezi acum că am avut dreptate domnule doctor?

— Este de necredut, zise Van-der-Bader; cum se fim noi astfel înșelați.. eu mă îndoiesc încă

— Sîntem dați în grația acestui miserabil, zise Ellermann, cu vocea tremurătoare, el ne va despoia de banii nostri și de bijuteriile noastre.

— Nu, nu, aceasta nu este cu putință, repetă Van-der-Bader.

Studentul se încercă se zimbească.

— Cel mai simplu lucru va fi, urmă el, să'i dăm ceea ce avem la noi; din norocire, giamantanele noastre a rămas în hotel și dacă cumva vom avea norocirea de a ieși cu viața de aici, vom pute se ne rîntorcem la Leyden.

— Însă nu mainainte de a fi vedit pe Michelet, zise doctorul cu gravitate.

(Va urma.)

două puteri nordice. Soarta orientului întreg s'ar schimba când h. o. a. ții de stat ai Austro-Ungariei ar proceda astfel în lăuntrul.

Puțină bunăvoință și tact mai mult politic și din situaținea precară în care este Europa în timpul crizei orientale, monarchia Austro-Ungară ar putea trage cele mai mari și totodată cele mai salutare foloase.

Revista politică.

Sibiu, în 28 Martie.

Cu începerea vacanțelor de Paști a intrat în politica internă o pauză. Aceasta pauză însă nu va ține mult, căci deja de mâine într-o săptămână vor începe camerele austriace a lucra. Asemenea și îndată după Paști se vor ține consilii comune ale ambelor ministere despre regularea poziției Bosniei și a Erțegovinei.

Fostul president al camerei ungurești Caloman Ghyczy a adresat alegătorilor sei din Comorn o scrisoare în care nu numai își depune mandatul ci și declară, că el voese a se retrage definitiv în viața privată. Astfel se desmintesc faimele, cari îi atribuiă intenținea, că el ar fi aplecat a primi eventual eară și vre-un mandat.

„Pester Lloyd“ aduce scirea, că convenținea cu Turcia cu privire la Novi-Bazar este isprăvită dar încă nesignată. Ea dispune, că toate punctele strategice pe linia de etape până la Mitrovitza vor primi totdeodată ocupaținea comună prin trupe turcesci și austro-ungare. Austro-Ungaria nu va executa la moment aceasta ocupaținea, ci și va rezerva numai dreptul (!).

Și în privința ocupaținea micste a Rumeliei resăritene ne fericesce „Politische Correspondenz“ cu o scire. Ea ne spune adecă, că s'a ținut la Constantinopole un consiliu de ministrii, în care marele vizir Khereddin Pașa a spus motivele, din care Turcia trebuie să fie în contra ocupaținea micste. Consiliul de ministri a hotărât în sfârșit a adresa puterilor un memorandum în aceasta cauză.

Camerile din România s'au disolvat. Decretul domnesc constată, că camerele prin votul lor, a face loc unei constituante, au conces, că România are a se supune în timp scurt în interesul păceii europene tractatului dela Berlin. Aceasta abnegaținea de sine va cauza, că în străinătate în locul prejudețelor nejustificate va veni o judecare mai dreaptă. Intemplări au împedecat, ca independența României să primească sfințenia deplină de la unele puteri mari. Domnitorul este însă convins, că Europa va face în curând României deplină dreptate. Domnitorul desfășură, că instituținea liberale sunt cele mai sigure temeuri ale statului, arată poziținea internă și esternă a statului și incheie:

România poate propăși fără temeri, deși poziținea orientului nu este asigurată; orizontul estern este încă înouat și în intern este de a se deslega o cestiune arđendă, care cu drept cuvânt ne face ingrigiri. Eu totuși am convingerea, că însuflețiti de iubirea de patrie, noi putem cugeta fără frică la viitorul. Domnitorul declară apoi parlamentul de disolvat.

Reclădirea Seghedinului.

Estragem din esposeul, dat de ministrul president Coloman Tisza despre acest obiect în ședința camerei din Pesta din 4 Aprilie n. următoare:

Până eri au încurs la ministerul de interne 857,000 floreni parte în bani gata,

parte în alte valute și polițe, în care sumă nu sunt cuprinse foarte multe daruri, ce s'au trâmisi direct la Seghedin sau până la timpul adevăratei ajutorări se află depuși în casse de păstrare sau alte de asemenea instituite așa încât eu nu greșesc, dacă ție, că darurile de până acumă au ajuns deja un milion de floreni. (Aplaus.)

Institutelor de bani din Seghedin li s'a deschis prin trei institute de bani din capitală un credit de 1.200,000 fl.

Lucrul cel dintăiu este curățirea Seghedinului de apă. Lucrul e greu și mare așa, încât eu onoratei case trebuie să'i spun înainte, că eu mai nu voi greși, dacă voi țice, că ducerea în deplinire a acestui lucru va costa cel puțin 600,000 fl. Necesitatea acestui lucru însă este dovedită prin notările detaliate făcute la fața locului: pentru că apa, carea la început a străbătut numai prin iazul mic ridicat numai provisorice, a dus de atunci cu sine nu numai vechiul iaz al călei ferate, dară ea a început ași face la unele locuri un pat formal. Dacă de aceea cursul mai departe al apei nu se va împedeca cu energie, desi cu jertfe, apoi putem țice, că reclădirea Seghedinului va fi cu neputință.

Indată ce terenul va fi asigurat contra străbaterii mai departe a apei, se vor face toate dispoziținea, spre a abate apa și aceea, care nu se poate abate se va scoate prin pompe.

Ministrul de comunicație a trâmisi deja pre directorul fabricii de mașini a călilor ferate, spre a se orienta despre punctele, unde să se așede mașinile pentru scoaterea apei; pentru că încât va fi posibil, se vor întrebuița 100 de mașini cu vapor spre delăturarea apei.

Spre a ușura opul reconstrucțea ministrul de finanțe a dispus, că din Marmaroș și Hradek, unde erariul are deposite mai mari de lemne, toate lemnele disponibile să se aducă la Seghedin (Aplaus îndelungat), unde se vor vinde cu prețul minimal al cheltuelilor erariale, ba la propunerea comisiunii micste, ce se va organiza interimal, la unii sêraci se vor da și sub acest preț. (Aprobare vioaie). Cu această măsură se va împedeca și urcarea prețurilor de lemne prin speculaținea private.

Cu privire la posibilitatea reclădirei repede a cetății, s'a manifestat părerea, ca să se întrebuițeze modul de clădire obișnuit în Ungaria de nord, după care căsile sunt rădicate pe pociumpi și făcute din scânduri. Aceste căsi resistă contra apei și — după cum 'mi-a spus dl. Popper, unul dintre cei mai mari proprietari și neguțători de lemne din țară, s'ar putea aduce până în toamnă 600—1000 de aceste căsi gata la Seghedin. Neunindu-se însă acest mod de clădire cu datinile aceluși ținut m'am mârșinit în această privință a ruga pe dl. Popper, ca în vre-o câteva țile să trâmisi două căsi de acele și să le așede. Dl. Popper s'a învoit la aceasta cu mare paraținea. Aceste căsi acumă vor ofera la tot casul servii bune: totdeodată vor vedé și Seghedinenii înșiși, ce costă și în cât corespund ele cerințelor lor.

Aici mai este și întrebarea de banii pupilari. În cât am putut afla eu până acumă, banii pupilari au fost în Seghedin peste 300,000 fl. întabulați pe case. Din aceste 300,000 fl. cam 60,000 sunt întabulate pe căsi de acele, cari mai stau și ađi și credem că vor sta; circa 240,000 fl. pe acele, ce zac demolate.

Și aici 'mi țin de prima mea datorie, a constata prin oficiul local, cari dintre proprietarii acelor căsi mai au și alte posesiuni. În privința tuturoră trebuie să se dispună, ca de o parte să nu se peară a-avea pupilară, de altă parte însă, a se da și nenorociților datorași timp a se reculege de lovitură barêm parțial spre a și puté implini datorințea lor fără a se ruina cu totul.

La prepararea tuturoră acestor măsuri am de gând a folosi pe municipiul local. Agendele le țin eu însă așa de însemnate și neamănabile, încât nu întârziu a declara deja acum onoratei case, că în res-timpul feriiilor, când aceste lucruri au să

meargă energice înainte, venind eu la convingerea, că în modul acesta nu voi ajunge la scop, voi ruga legislativa numai decât după convenirea ei, a se învoit la suspensiunea legii municipale în privința Seghedinului cel puțin pe 5 până în 6 luni, pe când aceste lucruri cer înaintarea cea mai energică.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Săcel Martie 23 1879. Bieților oameni din Săcel nu le ajunge cu dărrile și cu multe alte greutăți și nevoi și acum de vr'o câteva luni vine și judele și cu vro câți-va din reprezentanța comunală și face un arunc, împovărând pe fie-care cap de familie cu câte 5 fl. v. a. ear pe văduve cu câte 2 fl 50 cr. v. a. sub cuvânt, că comuna e constrinsă a plăti dări și alte cheltueli și datorii.

Intre banii, cari e datoare comuna să'i plătească, se află și considerabila sumă de 800 fl. v. a.

Această sumă țice dl jude, că 'i ar datori satul de mai puțin ani, de când e jude, pentru deosebite spese și cheltueli de drumuri în trebi oficioase pentru sat.

Nimenea n'ar țice nimica, dacă dl jude și-ar căuta realizarea pretenșiunilor sale pe calea arătată de lege.

Vine însă și aduce cu reprezentanța comunală, alcătuită din oamenii sei, un conclus, ca banii acestia să și'i scoată acest jude dela oameni prin aruncul sus-hotărât și vine și începe și a și început a îi scoate, fără ca conclusul acela să fie fost substernut de domnul pretor la deregătoriile superioare a le comitatului și fără să'l fie incuviințat acestea și să'l fie întărit, așa după cum țice apriat legea.

Ce ne uimesce mai mult în treaba aceasta foarte împovărătoare pentru bieții oameni din Săcel, mai ales acum în vremea, când are lipsa cea mai mare de tot bănuțul și ce ne umple totdeodată cu mâchnire, e împregiurarea, că domnul pretor respectiv, se țice, că i-ar fi dat însuși slobozenie respectivului jude comunal, ca să încasseze aruncul, de care e vorba, fără să fie substernut conclusul la comitat și să fie căpătat întărirea lui, — de și acest conclus zace doar mai bine de 1/2 de an închis în lădița mesei dl. pretor.

Dar ce e mai mult jeluinduse unii dintre săteni la dl. pretor, că ce nêcas au cu judele pentru banii acestia, D-Sa nici că a voit să ia notiță despre acest lucru și au tăcut și tace tăcerea peștelui.

Destăinuesc aceste lucruri, cu scop, că doar pe calea aceasta li se va face mai iute capet și vor scăpa mai iute bieții oameni de împilări cu aruncuri nelegale.

Mărgineanul.

O împărtășire interesantă.

Primim dela domnul de Crainic, major milițian în Bucuresci următoarea scrisoare, căreia cu plăcere îi dăm loc:

Bucuresci 22 Martie 1879.

Domnului Redactor al jurnalului „Telegraful Român“

Domnule Redactor!

În calendarul germân intitulat „Kaschauer Kalender“ de pe anul 1843 mai probabil, 1844 s'a publicat de către Generalul Baron Wrede, bavarez de origine, aflat probabil în serviciul Austriei, o relaținea despre vitejiiile capitanului austriac de husari Toma de Tocan, care luase parte la toate campaniile imperiului germân, respective ale Austriei, contra Revoluținea, Consulatului și primului

Imperiu Francez în regimentul de granicieri-husari numit dela înființarea sa, din timpul împărătesei Maria Teresia, până la desființarea trupelor de graniță din Transilvania, la 1851. „Szekler Grenz Hussaren Nr. 11“, și de oare ce să scie, că între cele opt escadroane ale aceluși regiment, trei erau compuse numai de Români, și chiar și în celelalte cinci se aflau puțini Români amestecați printre Sêcui, 'mi iau libertatea a apela la inteligența română din Ungaria, prin vocea distinsului jurnal ce redactați, spre a se căuta prin bibliotecile Ungariei citatul calendar, și se da publicității de către cel ce va găsi descrierile făcute de către generalul baron Wrede, între care escelează cu deosebite atacul executat de Toma de Tocan, ca locotenent asupra unei porți a fortăreței Hanau cu un semi-escadron de husari români Dobreni, în timpul bătăliei dela Napoleon cel mare la Hanau în țiuă de 30 Octomvrie 1813 st. n. contra Bavarezilor și Austriacilor, cu care ocașiune Toma de Tocan, cu husarii sei, a prins doi generali francezi, și trupele ce se aflau în castel, mai înainte de a sosi o companie de grenadiri austriaci, ce fusese hotărâtă a ataca poarta castelului.

Acest însemnat episod a contribuit de sigur foarte mult de s'a retras Napoleon cel mare dela Hanau, cu trupele ce mai avea, din câte 'i remăsese dela marea bătălie dela Lipsca din țilele de 16, 17 și 18 Octomvrie 1813, și pentru aceasta și fac acest apel, ca nu cumva și faptele de eroism ale capitanului Toma de Tocan, și ale Românilor de sub comanda sa, să se întrebuițeze în Istoria Ungariei ca fapte mari, executate de Unguri, cum scim că au făcut cu cele ale Corvinilor, ale lui Pavel Chinezul și cu multe altele.

De se va găsi și publica relaținea generalului baron Wrede, asupra atacului porței fortăreței Hanau de către Toma de Tocan, care fapt urmează a se classa între cele de vitejie, executat din proprie resoluținea (de oare ce dela invenținea prafului de pușcă, foarte rar s'a întrebuițat cavaleria la atacul fortificaționiilor permanente) voi să completez ceea ce sciu dela unchiul tatălui meu din tradiținea, și despre alte fapte ale husarilor români.

Pentru astădată vă comunic, că tot de către husarii români Dobreni, și probabil Teușeni, cari formau escadronul al 8-lea în regimentul „Szekler Husaren“ s'a comis la 1799 crutul, dar tot odată celebrul asasinat militar-politic asupra reprezentanților republicei franceze Robertjot și Bonnier înaintea porței de la Rastadt.

Eată cum am aflat aceasta:

Intr'o sară din eara anului 1843/4 pe când eram copil de 10 spre 11 ani, tatăl meu repositat protopop al tractului Dobrei, Nicolae de Crainic care fusese și densus caporal de husari înainte de a se preoții întrebă pe capitanul Toma de Tocan cam următoarele:

1. Cum s'a întemplat unchiule de ucisera husarii nostrii pe reprezentanții francezi la Rastadt?

Ia bine, nepoate! respunse capitanul. Din porunca colonelului regimentului Șimony, (cel puțin astfel se șoptea printre husari), care însărcinase cu treaba aceea pe un strajămeșter (Wacht-meister) și căruia 'i spusese să și aleagă pentru îndeplinirea poruncei, o mână de husari (eine Hand voll Hussaren) dintre cei mai îndrăsneți 'i indicase ceasul când urma să plece reprezentanții francezi din Rastadt, și 'i poruncise să 'i ucidă numai prin lovituri cu patul carabinelor, fără a trage cu focuri întrên-

și, și fără ca să i taie cu săbiile, p-ntru ca să nu se afe că au fost uciși de militari, și să bage bine de samă, ca să nu i vadă nimeni, căci de se va afla că ia omorât husarii, toți urmau să fie spânzurați.

Ear uciderea se spunea mai târziu că s'a urmat, scoțind pe cei trei reprezentanți, de doue trăsuri în cari se aflau, și lovindu'i atât de strajnic și de repede încât abia ai fi avut vreme să umpli o pipă cu tutun până ce erau culcați la pământ.

Husarii nu s'au mulțămît numai cu uciderea, ci ia și jefuit, și să spunea printre ei, mai în urmă, că a aflat atâta bani la Francezi prin cofere, (giamantane) în cât Husarii împărțiau banii cu chivererele, și au fost nevoiți a lega capetele mânelor de la dolmane (tunice) de au vërsat banii intrinsele, după care au încălecat pe cai, și au luat-o în goană la sănătoasa.

2. Dar de ce oare nu însărcinase colonelul Simony cu afacerea pe Sécui, cari erau Unguri ca și dënsul?

Pentru că colonelul scia, că Sécuii sânt buni, numai să scoată luna din fântână, și că pentru un „Handstreich“ ca acel de la Rastadt, nici o cătană nu este mai vrednică ca husarul român.

3. Și cum se întâmplă unchiule de se află că: „die rohen Szekler Hussaren“ (cruții husari-sécuești) îi omorîră, căci așa spune istoricul Rotteck?

La aceasta nu se așteptau nici husarii, nici colonelul, fiind-că nimeni nu vëduse uciderea (probabil că și visiției au fost uciși) dar vëdi bine ne poate „Dumneșu nu lăsă nici o negliuire îngrozitoare fără urme,“ și drept afirmațiune făcea nise citațiuni în limba germană, pe care pe atunci nu le înțelegeam bine, și în urmă a adăogat, că și la „Handstreich“ dela Rastadt s'a întâmplat, că unul dintre cei trei reprezentanți uciși nu murise de tot și aceasta ar fi vëdută-o chiar unul dintre husari, pe când îl jefuiau căutându'i banii și prin posunare, și fiindcă i s'a părut că mai mișcă, întorcând ochii pe dos, a rădicat carabina să îl mai lovească odată; dar un alt husar l'a oprit dîcându'i „lasă'l că e mort“, și astfel francesul al treilea a înviat, s'a târit după plecarea husarilor în șanțul drumului, și după ce a inoptat a scăpat cu viața.

Acela a spus apoi, că au fost nise husari, cari au asasinat pe tovarășii lui, și să spunea că susținea: că trebuie să fi fost husari francezi, că dîcea dënsul, că a aușit bine când a dîs unul dintre brigandii „laisse-le, il est mort.“

S'a aflat însă că Francezii nu aveau husari aproape de Rastadt, și nici din armata austriacă, nu erau alții în apropiere, nici măcar Josef-Husarii, cari au fost totdeauna în aceeași brigadă cu Szekler-Husarii.

Ear cercetarea ce sa făcut în regiment, care a fost una dintre cele mai aspre, din câte au urmat vre-o dată, și din care se făcea mai mare nenorocire, de cât dacă ar fi pierdnut arhiducele Carol o mare bătălie contra Francezilor, — nici un husar n'a mărturisit fapta, și fiind că s'a bănuit că colonelul a pus lucrul la cale, el a fost dat în judecata tribunalului marțial, și acesta pe lângă toate că nu au aflat probe contra s'a, la oșândit la degradare și isgonire din armată, sub cuvânt că nu a fost bună disciplina în regimentul seu, pe când tocmai asprimea disciplinei cauzase uciderea.

După de ce ani dela istorisirea aușită de mine devenisem oficer în regimentul austriac Graf Iellacici Nr. 64 (organizat din desființatul 1-u regiment de grăniceri români transilvani) și după alți doi ani, venind a casă la Dobra în concediu dela Cracovia, cu permisiunea colonelului Gabriel Ritter

von Rodici, actualul Feld-Zeug-Maister și guvernator al Dalmației, devenit baron pentru faptele sale militare dela Custozza, și în urma înfrângerii revoluțiunii din Dalmația, am întreat pe tatăl meu, că ce citațiuni făcea căpitanul Tocan în limba germană, când nara despre afacerea loviturii de mână dela Rastadt; și mi-a spus că de câte ori l'a aușit vorbind despre citatul cas, avé obiceiu să dîcă: „Neamțul are multă dreptate când dîce: *Nichts ist so fein gesponnen, dass es nicht kommt an die Sonnen.*“ (Chiar și urzeala cea mai fină, trebuie să iasă la lumină) căci adăogă: „*Der Mensch denkt Gott lenkt*“ (omul propune, Dumnezeu dispune).

Resultă din împărțirile de mai sus, că conduita husarilor români de parte de a se puté califica drept o crimă barbară din partea; este un merit al calității militare a Românilui, și de aceea sper, că nimeni nu se va mira, că am dat aceasta afacere publicității.

Husarii români nu au fost dară după neînsemnata mea opiniune personală, de cât numai instrumentele cele mai disciplinate și mai flexibile ale loviturii de mână dela Rastadt, și încă instrumente tot atât de inocente, ca și paturile de carabine care au lovit de moarte pe reprezentanții Francei Robert Jot și Bonnier, ear urzitorul crimei a fost colonelul von Simonyi, de va fi luat din propria sa rezoluțiune inițiativa asasinatului, — și în acest cas îi face multă onoare, considerând escitarea spiritelor, și starea societății de pe acele timpuri, căci a sciut să resbune indirecte capul reginei Francei Marie Antoinette fiica marei Impărătese a Austriei Maria-Theresia.

Primiți ve rog dle Redactor, asigurarea distinsei mele stime.

Majorul milițian **Ioan de Crainic.**

Prenumeratiune nouă

„Telegraful român“,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul 1879 cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foiei.

Atragem atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșese cu ultima Martie 1879 ași înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie espeditura silită a sista sau a întârșia cu espedirea foiei*). Acei on. dd., cari prenumără de nou, să nu întârșie, pentru ca editura să se poată orienta cu tipariul esemplarelor.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire prin asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumărăntului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime să fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Varietăți.

* (Ecsel. Sa mitropolitul) Miron Romanul, aflându-se alaltăeri în grădina sa, a scăpat de moartea înecărei pe un copil, ce căduse în canal, ce trece prin grădină. Es. Sa însuși a sărit în apă, scoțind pe bietul copil, ce tocmai era să ajungă sub pod.

* (Concertul în favorul Sghedinului). Este cel d'întăiu cas în cronica musicală a orașului nostru, că s'a arangiat un concert, la care a luat parte toate societățile de musică

din loc. Meritul a fi inițiat și arangiat acest concert este al societății germane de musică. Atât despre arangiamantul cât și despre reușita acestui concert, dat alaltăeri sară în teatrul orașului avem de a înregistra o mulțămire generală. Programul esecutat a fost următoriu: 1. Oratoriul „Elias“ de Mendelssohn; 2. *D-mol* cuarțe de Mozart, ambele esecutate de societatea germană de musică; 3. „Szeret-telek“, esecutat de reuniunea de cântări maghiară; 4. „Reintoarcerea victorioasă“ și „Hora Severinului“ esecutate de reuniunea de cântări română; 5. „Imnul“ și „corul perigrinilor“ de Wagner, esecutate de reuniunea germană de bărbați pentru cântare; 6. „Hallgasson el a fulemile“, esecutată de reuniunea de cântări maghiară; 7. Duet de A. Rubinstein. „Cântecul paserilor“, esecutat de reuniunea de cântări română; 8. „Am Traunsee“ și „corul ângerilor“, ambele esecutate de societatea germană de musică. —

La un concert, ce se dă pentru scopuri de binefacere producțiunile speciale se detrag de la ori ce critică fiindcă în prima linie se consideră scopul și nu modul de esecutare. Cu toate aceste nu putem a nu amintî cel puțin impregiurarea că tinera „reuniune de cântări română“, care acum a pășit prima dată înaintea publicului străin, a secerat îndelungate și însuflețite aplause. Și dacă un dîar german local, care este competent a judeca în cele musicale, dîce că duetul de Rubinstein, cântat de doue dame române a fost „mărgăritărul serei“, noué nu ne remâne decât a înregistra această judecată străină prea dreaptă.

Tocmai aflăm, că venitul curat al concertului este 369 fl. 23 cr. Preste prețul intrării a solvit: Ecsel. Sa domnul mitropolit Miron Roman fl. 20, ilustritatea sa domnul vicar arch. Nicolau Popea fl. 5, dl Franz Szalay 75 cr., dl Ed. Iahoda 35 cr., N. N. 35 cr., N. N. 20 cr.

* (Atentatele și revoluția) în Rusia cresc pe dî ce merge cu pași gigantici. „Moskowskija Wjedomosti“, un jurnal rusesc ne spune, că în Charkov și Moskwa de vre-o câte-va dîle se respëndesc masse de proclamațiuni revoluționare, prin cari „întregul popor rusesc“ să provoacă la o resculare unanimă contra tiranilor spre nimicirea acestora. Aceste provocări sânt pricina, de toți amplotații și mai marii rusesci nu mai sânt siguri de viața lor trăind tot cu frica în sîn, a cădê jertfă gloanțelor și cuțitelor. Mulți dintre ei au și perit până acuma chiar și de mâni femeesci. Turburările și arestările sânt pentru aceea la ordinea dîlei acuma în imperiul Țarului. Între cei ce au fost arestați cu ocasiunea turburărilor ultime din Chiev se află și fata de 20 de ani a fabricantului și milionariului Ivan Malcev, care ocupă în fabricile sale din guvernamentul Orlovului și Smolencului mai mult de 20,000 de lucrători. D-șoara Malcev, apoi comtesa Paniu și fata generalului Gersfeld formează într'adevăr o societate distinsă în citadela dela Chiev. În Moscva în toate dîlele să fac arestări și regimul a fost silit, a închiria căsi private și ale preface în temniți spre a puté înscuia pe prinșii. Mari nedreptăți au făcut Muscanii Românilor, dară acum i-a ajuns și pe ei mânia lui Dumnezeu, carele nu bate cu bățul.

* (Un mort furat). În comitatul Semplinului murind fiul unui profesionist din Galiția fû de tatăl seu băgat într'un sac spre a fi transportat acasă. Sacul legat în șirigla carului fû în Oermezó furat de locuitorii acestei comune recunoscuți în toată țara de foarte desteri în nego-

turi de aceste. Vëdându-se însă mai târziu înșelați în socoteala lor numai decât se rân pe cai, aleargă cu mortul în sac din răspuțeri după carul Galițianului și ajungându-l îi predau sacul cu mortul, pentru care acești Ungurii de omenie — că nule putem dîce hoți — primiră dela bietul tată vinars cât le a încăput în piele. Lumea lui *Pap Iános!*

* (Un pesce decorat). Ioan Much din „Altöfen“ pescuind în Dunăre a prins un pesce greu de o majă. În resufătoarele lui a avut acest pesce o cruce acățată de un așa numit „ac de asigurare“ american, un fapt, ce l-au vëdută mai mulți martori preșenți. Aceasta cruce respective decorație a pescelui espusă de pescariu spre vedere într'un hotel vëdându-o între alții și un locotenent de honveșdi dl de Mück a recunoscut în ea ordul austriac „crucea de aur cu coroană pentru merite“. În ce mod a putut primi acest pesce distins această decorație e o enigmă, atâta însă este constatat, că pescele a purtat multă vreme distincțiunea numită.

* (Scolile în Dobrogea) se tot sporesc. De curënd earăși s'a deschis una în comuna Dăeni. Nu peste mult se vor mai descide și altele; 8 funcționează deja în districtul Kiustenge.

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.“)

Viena, 9 Aprilie n. „Wiener Zeitung“ publică conferirea dignității de consiliariu intim lui Coloman Ghyeci.

Petersburg, 9 Aprilie n. „Agence russe“ comunică: Puterile elaborează o combinațiune, care ar puté suplini ocupațiunea miestă, după ce comisiunea internațională s'a esprimit unanim în contra intrării Turcilor în Rumelia resăriteană.

Roma, 9 Aprilie n. Guvernul va trimite un senator la Cairo cu scop, a primi un raport față de întemplările serioase despre pozițiunea și interesele Italianilor în Egipt.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Genesa evangeliilor

(Studiu biblic)

Ἐγενετὴ τὰς γραφῶν. Ioan 5, 39. (5 urmare).

1. *Causa scrierei.* În Israil se făcuse pregătirea pentru venirea lui Iisus. Istoria și literatura poporului evreesc a fost un παιδαγωγὸς εἰς Χριστόν educătoriu pentru primirea lui Christos*) În Israil a viețuit și lucrat Iisus, din Israil și-a ales pe Apostolii sei, și în Israil a fost natural, ca învățăturile sale să prindă rădăcini mai ântăiu

După înălțarea lui Iisus la ceriu, ne spun faptele apostolesci, creștinismul a făcut progres răpede. Iudeii primeau creștinismul cu sutele și cu mile⁵⁾.

Această impregiurare nu putea să nu producă îngrijire în copii Iudeilor. Ei prevedeau că această societate duce nunumai la slăbirea naționalității, dar prin aceasta mai mult la periclitarea intereselor lor. Lucru natural, ca, după ce sfatul cel înțelept al lui Gamaliil⁶⁾ se aretă în defavorul sinedriștilor, acestia începură să pornească o persecuțiune formală în contra creștinismului spre a-și asigura domnia.

⁴⁾ Galaț 3, 24.

⁵⁾ Fapt. app. 2, 41, 47, 4, 4, 5, 14, 28, 6, 1. ș. a.

⁶⁾ Fapt. app. 5, 34 — 39.

Dar persecuțiunile cele sgomotoase, ca și cea în carca Stefan suferit martiriul se aretau fără succesul Jorit. S'a împedecat cu adevărat progresul estensiv al creștinismului, dar cu atât s'a înaintat mai mult cel intensiv precum s'a întâmplat aceasta și sub cesarii păgâni.

Ca și în istoria creștinismului preste tot, așa a fost, așa a trebuit să fie și în creștinismul din Iudei. Cei persecutați se întăreau în credință togmai prin persecuțiuni, și prin suferințele atrageau atențiunea asupra obiectului credinței lor și a acelora, pe cari predica îi lăsase indiferenți. Și, ca și în alte locuri și timpuri, așa și aci: curiositatea d'a afla cauza suferințelor altora, va fi făcut pe mulți să se intereseze de această cauză, și în urmă convingându-se de adevărul ei să o îmbrățișeze. Persecuțiunile cu forța brută nu puteau aduce nici un folos sinedriștilor, pentru că, ca să revenim la cuvintele lui Gamaliil, ei se aflau luptători în protiva lui Ddeu.

Cu deosebire însă, după ce cel mai iverșunat persecutor, prin o minune ddeescă se făcū cel mai aprig și mai elocent apărătoriu și antelup-tătoriu al cauzei al creștinismului, politica de până aci a boerilor jidovesici a trebuit să se arete mai nefavorabilă.

A fost deci o procedură înțeleaptă din partea Iudeilor, ca spre apărarea cauzei lor, să-și schimbe tactica și armele de bătălie: să lupte, pe lângă forțe cu arme egale.

Arma, cu care creștinismul se lupta contra iudaismului și făcea cuceriri, era cuvântul, predica. La această armă au trebuit să recurgă și Iudeii.

Predicau Apostolii — predicau și cărturarii evrei. Evangelia după Mateiu, în specie, ne dă numeroase indigitări despre această predică.

Cărturarii Evrei, după cum vedem din indigitările lui Mateiu, și după cum trebuie să conchidem din starea lucrurilor, făcea grele imputări fraților lor creștini, că acestia sunt eretici, că au eșit din comunitatea lui Israil, a poporului lui Ddeu, și prin aceasta s'au lipsit de binecuvântările avraamitice și de promisiunile davidice atrăgând asuprași blăstemul legii⁷⁾; că credința lor este o apostasie de la legea lui Moise, iar obiectul credinței lor, Iisus Nazarineanul, un amăgitoriu, al cărui origine viața și fapte sunt o contradicere a scripturii, căci scriptura profetește despre Mesia, că are să fie fiu al lui David, și ca atare să se arete rege din Bethleem ș. a. ear nu un Galilean, un fiu de teslariu. „Doară au creșt în tr'ensul vre-un boieriu sau fariseu? numai gloatele cele ce nu sciu lege, cari sunt blăstemate“.

De altă parte învățăturile lui Iisus despre a doua a sa venire fiind reu înțelese, dederă ansă la așteptări încordate, așteptări de cari era pătruns chiar și apostolul Pavel⁸⁾. Ce armă binevenită va fi fost aceasta în mâna Iudeilor pentru combaterea creștinismului și dovedire că Iisus a fost un „amăgitoriu“, vedem între altele din faptele app.⁹⁾ și scrierile lui Pavel¹⁰⁾.

Mai consideră eschiderea din sinagogă¹¹⁾ a creștinilor din Iudei togmai atunci când nu era nici umbră de constituire în noua lor comunitate, și când ei, deși creștini se țineau încă de formele legii mosaice.¹²⁾ Apoi de o parte auctoritatea cea mare a boerilor și fariseilor înaintea poporului,

disprețul cu care vorbeau acestia de Iisus cel restignit, de „acel amăgitoriu“, — de alta infricoșatul blăstem al legii pentru cei ce se abat de la ea,¹³⁾ cu care cărturarii — suntem în drept a presupune — s'guduiau inimile creștinilor.

Predica cărturarilor iudei cuprinse masele. Iudeii din mosaism se sculau asupra fraților lor creștini, făcându-le imputările auzite din gura celor de la putere. De aci certe chiar și între consăngeni, asupriri suferințe¹⁴⁾.

Creștinismul din Iudei era în pericol. Aderenții lui erau eșii din comunitatea lui Israil, dar nu se simțiau asigurați în noua lor poziție. Această stare critică a făcut pe mulți slabi de ânger să se reîntoarcă în mosaism și pe cei mai mulți să stee în cumpene.

Spre a respinge atacurile Iudeilor necreștini, și a arăta basa solidă a creștinismului și astfel a întări pe creștini în credință se recerea auctoritatea unui Apostol.

Și dacă în astfel de impregiurări un apostol ar fi luat asuprași sarcina Evangheliei: Evangelia predicată de densus trebuia să țină cont de aceste impregiurări.

¹³⁾) Aci se referă Mat. 10, 21 seqq. 34 seqq.

¹⁴⁾ Galat. 4, 9. I Tim. 1, 19 seqq. Iud 4, 2. Petru 21, 21.

(Va urma)

Bursa de Viena din 9 Aprilie n. 1879.

Metalele 5%	65 25
Împrumutul naț. 5% (argint)	65 60
Valuta nouă imperială germană	57 60
Împrumutul de stat din 1860	118 30
Aejiuni de bancă	810 —
Aejiuni de credit	246 25
London	117 15
Argint	—
Galbin	5 54
Napoleon d'aur (poli)	9 33

Economic.

Brașov, 4 Aprilie n. Pro hectolitru: Grâu n. 4.80—6.20; Grâu sēcără n. 3.70; Sēcără n. 3.15—3.40; Orz n. 3.50—3.70; Ovės n. 2.10—2.15; Cucuruz n. 3.10; Mălaiu n. 4.10; Mazere n. 5.40; Linte n. 7.60; Fasole n. 3.30 Sēmânță de in n. 9.80—Sēmânță de cânepă n. 5.10—Cartofi n. 2.—20; pro chilo: carne de vită 40 cr. carne de porc 40 cr.; carne de oaie — cr.; Sēu de bovine proaspēt n. 32; (pro 100 chilo); topit 48 fl.

Budapesta, 5 Aprilie n. Timpul sēptēmănei trecute a arētat, că primăvara a sosit în toată domnia ei cu căldură și cu umezālă prin carea toată vegetația s'a des-teptat în toate părțile. Întăia jumătate a sēptēmănei trecute aduse zile frumoase cu soare și o temperatură de + 15° R. așa încât toate lucrurile de câmp și grădină, ce cad în anotimpul acesta, fură înaintate cu mare sporiu. În a doua jumătate a sēptēmănei însă timpul s'a înnourat și suflând un vânt de cătră sud-ost s'a slobozit o ploaie continuă de 36 oare, în urma căreia temperatura a scădūt la 10° R. Sēptēmăna s'a sfērșit cu timp noros dară cald așteptându-se earăș ploaie. Cât de curēnd se va arēta, că soiurile de sēmânături patimitau și care, pentru că acele, cari sub timpul asesta umed — cald nu se restaurează, de acele numai avem nici o nădejde. Pe Dunăre în sus s'au transportat foarte multe bucate Sēcara în anul acesta a pătimit.

Negoțul preste tot în sēptēmăna trecută n'a fost mai viu ca mai înainte. Notăm în deosebi următoarele prețuri:

Grăul la 65.000 măji metrice a costat fl. 8.55—9.10;

Sēcara la 2000 m. fl. 5.50—6.10;

Orzul la 2000 m. fl. 5.25—5.50;

Cucuruzul 12,000 m. fl. 4.68—4.90;

Ovėsul 2000 m. fl. 5.35—5.80;

Făina a trecut și în sēptēmăna trecută numai ca și mai înainte.

Păstăioasele au avut în aceasta sēptēmăna mai bună trecere și s'au vëndut în deosebi cu următoarele prețuri:

Linte cu fl. 8.56—9; mazărea

fl. 8.75—9.25; fasolea după calitate dela

fl. 7—9; mălaiu fl. 5.25—5.40; sēmânța

de cânepă cu fl. 9—9.25; sēmânța de in fl. 12.50—13;

Porcii s'au mai scumpit, pentru aceea în sēptēmăna trecută au sosit în tērg mai mulți ca mai înainte. S'au aflat de vēndare 86,920 capete dintre care au fost din România 3770, din Ungaria de jos 3150 și din Transilvania numai 520 de capete.

Unsoarea de porc încă s'a căutat bine vēndându-se fără vas dela fl. 47—48 și cu vas cu tot dela fl. 49—50;

Slânina s'a căutat slab și debia s'a putut cheltui cu fl. 39.50—41;

Sēul încă s'a cheltuit numai cu fl. 45—46.50;

Crumpenile nu s'a căutat tare. Spiritul a trecut de tot rēu debia cu fl. 26—27.50 în marele pro 10,000 litre%.

Lânile au trecut mai bine 56 chil. s'au vëndut cu fl. 36.

Peile n'au fost mai bine căutate ca în sēptēmănele celelalte trecute. Cele de vacă din Bănat s'au plătit per 102 dărabe cu fl. 125—135, cele din Ardeal cu fl. 150—155.

Nr. 82.

2—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de clasa a III-a și Asia, protopresbiteratul Lupșei, prin aceasta se escrie concurs cu terminul până în 21 Aprilie 1879 v.

Emolumentele sânt:

- folosirea cimiteriului;
- dela 200 case câte o și de lucru sau 20 cr. în bani, și
- venitele stolare regulate prin sinodul parochial, cari toate compute-tate în bani dau un venit anual de 400 fl. 60 cr. v. a.

Doritorii de a ocupa această stațiune au ași așterne petițiunile lor instruite în sensul statutului organic și a dispozițiilor provisorie din anul 1873 la subsemnatul până la terminul indicat.

Ofenbaia, în 12 Martie 1879. Oficiul ppresbiterat gr. or. al Lupșei. În conțelegere cu comitetul parochial.

I. Danciu, m. p.,
adm. ppopesc.

Nr. 42.

2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei vacante Branișca, în protopresbiteratul Iliei murășane, în urma ordinațiunii consistoriale de dto 18 Iuliu, 1878, Nr. 1320. B. prin aceasta se publică concurs a doua oară cu termin până în 21 Aprilie a. c.

Emolumentele sânt:

- casă de locuit dimpreună cu curte și grădină;
- două pământuri arătoare de 4. jugere cu venit anual de 50 fl. v. a.
- dela 114 numere câte o fear-delă cucuruz sfărmit;
- câte o și de lucru, fie-care număr parte cu palmile parte cu vitele;
- venitele stolare îndatinate: cari toate computeate în bani fac suma de 481 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa această parochie au ași așterne concursese lor instruite conform prescrierilor statutului organic și a dispozițiilor sinodale din 1873 până la terminul indicat subsemnatul i oficiu protopresbiterat.

Gurasada, 15 Martie 1879.

Alecsiu Olariu, m. p.,
adm. protopopesc.

Nr. 62.

2—3

CONCURS.

Pentru vacanta parochie de clasa a III. Spanlaca, în tractul protopr. gr. or. Murășului se escrie concurs cu terminul până la 21 Aprilie v. 1879.

Emolumentele sânt:

1. Casă parochială cu grădina de legume în mărime 342□, și grădina de pomi în mărime de 1 juger 20□;

2. Usufructul cimiteriului care conține 1300□, loc de coasă;

3. Porțiune canonică stătătoare 2 jugere□, din care 1 jug. 650□ e agru, celalalt e fēnaș;

4. Dela fie-care familie (84 familii) câte o ferdelă de cucuruz sfărmit (mēsură veche) și câte o și de lucru cu palma;

5. Stola usuată în comună. Din cucuruz, zile de lucru și stola terțialitatea compete cantorului.

Se sperează, că prin comasațiunea și segregatiunea locurilor din hotarul respectiv puse în lucrare de mai mulți ani și încă în present aflătoare în curgere, — se va mai îmbunătăți porțiunea canonică, cu câte-va jugere de pământ (cu partea legală competentă din teritoriul comun).

Concurenții au ași adresa concursese instruite conform „statutului organic și dispozițiilor sinodale din a. 1873 la subscrisul p. u. Máros-Ujvár) până la terminul indicat.

Sânt benedic, în 20 Martie 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Artemiu Crișan, m. p.

adm. ppopesc.

Nr. 49.

2—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de clasa a III-a din Streiu-Săcel cu filia Crișeni, în protopresbiteratul Hașagului, — se deschide prin aceasta concurs cu terminul până la 21 Aprilie.

Emolumentele sânt:

I. Dela parochia Streiu-Săcel: a) porțiune canonică = loc arătoriu 8 jugere;

b) dela fiesce-care fum de casă (60 fumuri) câte una ferdelă cucuruz nesfărmat, și câte una și de lucru (clacă);

c) stolele îndatinate.

II. Dela filia Crișeni: d) porțiune canonică — loc arătoriu 10 jugere;

e) dela fiesce-care fum de casă (30 fumuri) câte una ferdelă cucuruz nesfărmat;

f) stolele îndatinate.

Doritorii de a ocupa această stațiune, au ași adresa concursese lor bine instruite în sensul „statutului organic“ și a dispozițiilor sinodale din an. 1873 la subscrisul, până la terminul sus memorat.

Hașag, la 8 Martie 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Raț, m. p.,

protopop.

Nr. 67.

1—3

EDICT.

Maria Cuileiu (Todica) din Hașfaleu, carea de 7 ani în mai multe rēnduri a părăsit pre legiuitul ei bărbat, Petru Ban din Felția cu doi prunci minoreni pripegind prin Brașov și alte cetăți din țară, eară acum din 1 Ianuarie 1878 pribegeste prin țara Bărsei și Treiscaune fără a se pute scl cu siguritate locul petrecerei ei, se citează, ca în terminul de un an și o și dela datul de față să se prezenteze înaintea subsemnatului for matrimonial seau ea seau plenipotentiatul ei, căci la din contră și în absența ei se va pertracta și decide procesul întentat asupra-i.

Paloș 12 Martie, 1879.

Forul matrimonial gr. or. al tractului protopresbiterat al Paloșului.

Teofil Geaja m. p.
adm. prot.